

Διαβάστε το κείμενο «Ο Πρασινοσκούφης» και απαντήστε τις ερωτήσεις 1-7.

Πέρυσι την παραμονή των Φώτων έγινε το κακό. Όλοι οι καλικάντζαροι που είχαν σκορπιστεί στα κεραμίδια και στις καμινάδες των σπιτιών του χωριού ήταν έτοιμοι. Με το πρώτο που θα 'βλεπαν τον παπα-Θύμιο να βγαίνει με την αγιαστούρα* του, θα 'φευγαν, θα 'τρεχαν κουτρουβαλώντας μακριά σ' ανήλιαγο και πυκνό δάσος, πίσω απ' το ψηλό βουνό. Εκεί, κάτω από ένα γέρικο έλατο, περίμενε ανοιχτή μια μικρή τρύπα που κατέβαινε, με κάτι μικρούτσικα σκαλοπάτια, βαθιά μέσα στην κατοικία τους.

Ήταν ένα σπήλαιο μικρούτσικο κι αυτό, μα όμορφο και γεμάτο από λαμπερά γυαλιά και πετράδια, κόκκινα, πράσινα, κίτρινα, άσπρα και γαλάζια, που λαμποκοπούσαν σα να βρίσκονταν έξω και να τα χτύπαε το φως κι ο ήλιος.

Μόλις έμπαινε κι ο τελευταίος καλικάντζαρος, η τρύπα έκλεινε μοναχή της και δεν μπορούσε πια να βγει κανένας έξω στη γη, παρά μονάχα του χρόνου τα Χριστούγεννα, που ξανάνοιγε πάλι μοναχή της.

Το 'ξεραν αυτό οι καλικάντζαροι, μα δεν τους ένοιαζε. Έτσι γινόταν από παλιά, από τότε που βρέθηκαν, και είχαν συνηθίσει. Έπειτα, δεν τους έλειπε και τίποτα μέσα στη σπηλιά. Και φαγητά είχε το κελάρι* τους και νεράκι καθαρό έβγαζε ο βράχος και βιβλία είχαν που τους τα διάβαζε ο παππούς, και τη δουλειά τους. Άλλοι μαγείρευαν, άλλοι συγύριζαν τη σπηλιά, άλλοι πελεκούσαν κι έδιναν όμορφα σχήματα στα πετράδια. Ως και μουσικοί ήταν ακόμα, που έπαιζαν όργανα στις γιορτές. Χώρια πια που τα βράδια, γύρω στο μακρύ τραπέζι, έλεγε καθένας την ιστορία του, πώς τα πέρασε τις δώδεκα μέρες πάνου στη γη. Κοντολογίς*, δεν περνούσανε και άσχημα.

Εκείνη τη χρονιά, η πρώτη δουλειά του Πρασινοσκούφη, του μικρού καλικάντζαρου, καθώς βγήκε πάνου στη γη, ήταν να τρέξει στα κεραμίδια του μύλου του μπαρμπα-Κώστα. Ήξερε πως ζυγώνει* ο καιρός που θα 'φτιαχνε η θεία Κώσταινα τις τηγανίτες. Κι απ' όσες τηγανίτες είχε δοκιμάσει ο Πρασινοσκούφης, αυτές του άρεσαν πιο πολύ. Έξω φαίνονταν ροδοκόκκινες και τραγανιστές, μα μόλις τις τρύπαγε το δόντι γίνονταν μαλακές, σα λουκούμι, κι έλιωναν στο στόμα.

Από τα κεραμίδια ανέβηκε στην καμινάδα και γλίστρησε σιγά σιγά πιο κάτω να ιδεί. Επιτυχία! Η θεία Κώσταινα έψηνε τηγανίτες, κι ο μπαρμπα-Κώστας με τα παιδιά καθισμένοι στο τραπέζι περίμεναν. Και σε μια στιγμή που η μυλωνού σήκωσε τα μάτια της από το τηγάνι και κοίταξε τον άντρα της, που κάτι της είπε, ο Πρασινοσκούφης βούτηξε κι άρπαξε την πρώτη.

Κι η μυλωνού τηγάνιζε, κι ο Πρασινοσκούφης άπλωνε το χεράκι του και σούφρωνε*, όποτε έβρισκε ευκαιρία. Σιγά σιγά, μάλιστα, ξεθάρρεψε και τις βουτούσε στο βάζο με το μέλι που ήταν δίπλα. Στο τέλος έκρυψε και δύο, τις τελευταίες, σ' ένα κούφωμα* της καμινάδας, για να τις φάει αργότερα.

Ε, από το μύλο του μπαρμπα-Κώστα δεν ξεκόλλησε ο Πρασινοσκούφης όλες τις ημέρες, από του Χριστού μέχρι την παραμονή των Φώτων! Καλύτερα να πούμε πως από το τζάκι του μπαρμπα-Κώστα δεν ξεκόλλησε. Εκεί ήταν χωμένος και την παραμονή κι έτρωγε τηγανίτες, κι ούτε άκουσε το σύνθημα που έδωσε ο γερο-καλικάντζαρος, ο παππούς του, που ήτανε και αρχηγός, για να σηκωθούν να φύγουν. Σε λίγο που τις έφαγε ανέβηκε να ιδεί, μα ήταν αργά! Οι καλικάντζαροι είχαν φύγει!

Άρχισε τότε να τρέχει κατά το δάσος μ' όλα του τα δυνατά κι έφτασε ίσα ίσα τη στιγμή που έκλεινε η πόρτα της σπηλιάς τους.

– Ω, δυστυχία μου, είπε τότε το κακόμοιρο, τι θα γίνω τώρα ολομόναχο; Πού να πάω και πού να σταθώ; Αν ήταν τουλάχιστο καλοκαίρι, κάπου θα έβρισκα στο δάσος να τρυπώσω και να φάω τίποτα! Μα με τέτοιον καιρό θα κοκαλώσω!

Πραγματικά, στο ψηλό και πυκνό δάσος δεν έβλεπες τίποτ' άλλο παρά ένα παχύ στρώμα κάτασπρου χιονιού, και τα δέντρα ήτανε κι αυτά γεμάτα χιόνι, από την κορυφή μέχρι τα κάτω κλαδιά, που έγερναν από το βάρος του. Το δάσος απλωνόταν ήσυχο και σιωπηλό, τ' αγρίμια, μικρά και μεγάλα, είχαν τρυπώσει στις φωλιές τους, και μονάχα κάπου κάπου φαινόταν πάνω στο χιόνι τίποτα αχνάρια*, από λύκο ή αλεπού.

– Άσχημα τα πράγματα! είπε ο Πρασινοσκούφης. Μα δεν τα 'χασε. Έκαμε μερικές βόλτες έξω από την τρύπα της σπηλιάς και κοίταζε τ' αχνάρια των παπουτσιών του. Ήταν μικρότερα από τ' αχνάρια

της αλεπούς και πιο κοντά το ένα με το άλλο. Κι ήταν φυσικό αυτό, γιατί όλος όλος ο Πρασινοσκούφης δεν ήταν ψηλότερος από μια πιθαμή. Ευτυχώς που η σκουφίτσα του ήταν ψηλή και μυτερή και του χάριζε λίγο ανάστημα. Έξαφνα χτύπησε το κεφάλι του.

– Βρε, είπε, δεν πηγαίνω πάλι στις θείας Κώσταινας να περάσω το χειμώνα μου; Φωτιά στο τζάκι έχει και τον τρόπο τον ξέρω να σουφρώνω τις πίτες από το τηγάνι της. Καλά θα περάσω!

Λεξιλόγιο:

*αγιαστούρα: κλαδί βασιλικού με το οποίο ο ιερέας αγιάζει τους πιστούς

*κελάρι: αποθήκη για τρόφιμα

* κοντολογίς: με λίγα λόγια

*ζυγώνει: πλησιάζει

*σούφρωνε: έκλεβε

*κούφωμα: βαθούλωμα

*αχνάρια: ίχνη, πατημασιές

Πιπίνα Τσιμικάλη

Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ' και Δ' Δημοτικού, Στο σκολειό του κόσμου, σσ. 63-65

1. Η κατοικία των καλικάντζαρων ήταν:

A) μια κουφάλα δέντρου μέσα στο δάσος

B) το τζάκι του μυλωνά

Γ) ο μύλος του μπαρμπα-Κώστα

Δ) μια τρύπα που έσκαψαν στη γη κι οδηγούσε σε ένα τούνελ

Ε) ένα μικρό σπήλαιο, όμορφο και γεμάτο από λαμπερά γυαλιά και πετράδια

2. Οι καλικάντζαροι μπορούσαν να επισκέπτονται τη γη:

A) κάθε χρόνο τη μέρα των Χριστουγέννων

B) από τα Χριστούγεννα μέχρι την παραμονή των Φώτων κάθε χρονιάς, για δώδεκα δηλαδή μέρες

Γ) κάθε χρόνο τη μέρα των φώτων

Δ) κάθε Πρωτοχρονιά

Ε) δεκαπέντε μέρες τον χρόνο, τις διακοπές των Χριστουγέννων

3. Οι καλικάντζαροι περνούσαν τον χρόνο τους στη σπηλιά τους:

A) τρώγοντας τα φαγητά που έκλεβαν από τα σπίτια που επισκέπτονταν

B) μαγειρεύοντας και τρώγοντας τηγανίτες

Γ) διαβάζοντας βιβλία, μαγειρεύοντας, πελεκώντας και δίνοντας όμορφα σχήματα στα πετράδια αλλά και παίζοντας μουσική και λέγοντας ιστορίες

Δ) σκάβοντας τούνελ κάτω από τη γη

Ε) κόβοντας δέντρα και φτιάχνοντας διάφορα ξύλινα αντικείμενα

4. Η πρώτη ενέργεια του Πρασινοσκούφη όταν ανέβαινε στη γη ήταν:

A) να τρέξει στα κεραμίδια του μύλου του μπαρμπα-Κώστα κι από 'κει να ανεβεί στην καμινάδα και να μπει στην κουζίνα να αρπάξει τηγανίτες που έφτιαχνε η μυλωνού

B) να τρέξει στο σπίτι του μυλωνά και να κλέψει φαγητά

Γ) να τρέξει στον μύλο του μπαρμπα-Κώστα για να τον βοηθήσει με τις δουλειές εκεί

Δ) να πάει στο σπίτι του μπαρμπα-Κώστα για να βοηθήσει τη μυλωνού να ψήσουν τις τηγανίτες

Ε) να πάει σε διάφορα σπίτια που έφτιαχναν τηγανίτες και να κλέψει όσες περισσότερες μπορούσε

5. Πώς ο Πρασινοσκούφης έχασε τους φίλους του καλικάντζαρους;

- A) έγινε φίλος με την οικογένεια του μυλωνά κι αποφάσισε να μείνει μαζί τους
 B) αποφάσισε να περάσει τον χειμώνα του στην θείας Κώσταινας για να ζεσταίνεται στο τζάκι και να σουφρώνει τις πίτες από το τηγάνι της
 Γ) έμεινε στον μύλο για να βοηθά τον μυλωνά και να έχει πάντοτε φαγητό
 Δ) έμεινε όλες τις μέρες από τα Χριστούγεννα μέχρι την παραμονή των Φώτων στον μύλο του μπαρμπα-Κώστα τρώγοντας τηγανίτες και δεν άκουσε το σύνθημα που έδωσε ο γερο-καλικάντζαρος για να σηκωθούν να φύγουν
 Ε) παρασύρθηκε από μια τηγανιά ζεστές πίτες που έφτιαξε η μυλωνού κι έχασε χρόνο απολαμβάνοντάς τις

6. Μόλις ο Πρασινοσκούφης αντιλήφθηκε πως έχασε τους φίλους του ένιωσε:

- A) ανακούφιση γιατί αγαπούσε περισσότερο την οικογένεια του μυλωνά από τους φίλους του
 B) τρόμο γιατί φοβόταν μήπως του επιτεθούν τα ζώα του δάσους
 Γ) δυστυχία και μοναξιά που θα έμενε έξω στο χιόνι χωρίς τους άλλους καλικάντζαρους
 Δ) χαρά που θα έμενε για ολόκληρο τον χρόνο στον μύλο να τρώει τις τηγανίτες που έφτιαχνε η μυλωνού
 Ε) ανησυχία γιατί σκεφτόταν πως θα τον ψάχνουν οι υπόλοιποι καλικάντζαροι

7. Τι αποφάσισε τελικά να κάνει ο Πρασινοσκούφης;

- A) να πάει στην θείας Κώσταινας να περάσει τον χειμώνα του τρώγοντας πίτες στη ζεστασιά του σπιτιού
 B) να πάει να ζήσει σε ένα άλλο σπήλαιο μέχρι την επόμενη χρονιά που θα μπορέσει να μπει ξανά στο δικό του
 Γ) να πάει στον μύλο του μπαρμπα-Κώστα και να μείνει εκεί μέχρι τον επόμενο χειμώνα
 Δ) να πάει να μείνει στο δάσος μέχρι τα επόμενα Χριστούγεννα
 Ε) να μένει σε διάφορα σπίτια για κάποιο διάστημα στο καθένα μέχρι την επόμενη χρονιά

Βρείτε τα δίψηφα φωνήεντα που λείπουν:

8. __ μα
 A) αι B) ει Γ) αί Δ) αύ Ε) εί
9. π__ηση
 A) οι B) οί Γ) εί Δ) ει Ε) αι
10. αισθήσ__ς
 A) οί B) αι Γ) οι Δ) ευ Ε) ει
11. αρν__μαι
 A) εί B) οι Γ) ει Δ) ού Ε) ου
12. __χομαι
 A) ευ B) ει Γ) ου Δ) αυ Ε) εύ

Βάλτε το σωστό ρήμα στην κάθε πρόταση:

13. Την Κυριακή _____ το πρόγευμά μας όλοι μαζί.
 A) περνούμε B) ακολουθούμε Γ) ξοδεύουμε Δ) τηρούμε Ε) παίρνουμε
14. Τα καλοκαίρια _____ πολύ ωραία με τον παππού και τη γιαγιά στο χωριό.
 A) περνώ B) περπατώ Γ) ακολουθώ Δ) βρίσκω Ε) παίρνω
15. Το παιχνίδι αυτό _____ με τέσσερις παίκτες.
 A) παίζετε B) παίζεται Γ) χρειάζεται Δ) χωρίζεται Ε) ακολουθείτε

16. Η υγεία του σκυλιού μας χειροτέρευσε ξαφνικά κι αυτό μας _____ πολύ.

A) χαροποίησε B) στενοχώρησε Γ) ενθουσίασε Δ) μπέρδεψε E) δίχασε

17. Ο παππούς μου _____ καθημερινά τις ειδήσεις στην τηλεόραση.

A) ακούει B) κοιτάζει Γ) παρακολουθεί Δ) εντοπίζει E) παρατηρεί

18. Στην πρώτη μας εκδρομή με το σχολείο _____ ένα θρησκευτικό μνημείο.

A) ακολουθήσαμε B) τηρήσαμε Γ) εντοπίσαμε Δ) επισκεφθήκαμε E) πήγαμε

19. Από το παράθυρο του δωματίου μου _____ κάθε πρωί έναν ζητιάνο να περνά.

A) βλέπω B) ακολουθώ Γ) εντοπίζω Δ) ακούω E) χαιρετώ

20. Γύρισα στο σπίτι _____ με αυτά που άκουσα.

A) κουρασμένος B) ξεκούραστος Γ) απίστευτος Δ) ευαίσθητος E) προβληματισμένος

Επιλέξτε τη σωστή απάντηση (μία μόνο είναι η σωστή απάντηση από τις Α,Β,Γ,Δ,Ε):

21. ___ κουτί ___ ποντικός, ___ γράμματα, ___ κοπέλες, ___ μηχανή

A) ο, το, τα, η, οι B) ο, το, η, τα, οι Γ) το, ο, τα, οι, η Δ) οι, τα, το, ο, η E) ο, το, οι, τα, η

22. ___ κασετίνες, ___ πίνακες, ___ κίνηση, ___ τραγούδι, ___ εξωγήινοι

A) οι, οι, η, το, οι B) οι, τα, η, το, ο Γ) ο, τα, η, το, οι Δ) ο, οι, η, το, ο E) ο, το, η, το, οι

23. Η _____ της Αμερικής έγινε από τον Χριστόφορο Κολόμβο το 1492.

Η σύλληψή του από την αστυνομία οδήγησε και στην _____ του συνεργού του ενόχου.

Το αγαπημένο μου κρουασάν είναι αυτό με την _____ σοκολάτας γάλακτος.

Αγοράστηκαν τρία ακόμη ασθενοφόρα από το κράτος για την _____ των αναγκών των ασθενών.

Πολλές από τις διαφημίσεις του διαδικτύου οδηγούν σε _____ των χρηστών και σε αγορά άχρηστων αντικειμένων.

A) κάλυψη, ανακάλυψη, αποκάλυψη, επικάλυψη, παραπλάνηση

B) παραπλάνηση, ανακάλυψη, αποκάλυψη, επικάλυψη, κάλυψη

Γ) επικάλυψη, ανακάλυψη, αποκάλυψη, κάλυψη, παραπλάνηση

Δ) ανακάλυψη, αποκάλυψη, επικάλυψη, κάλυψη, παραπλάνηση

E) αποκάλυψη, παραπλάνηση, ανακάλυψη, επικάλυψη, κάλυψη

24. Για να αποδώσουμε στο σχολείο όλη την εβδομάδα είναι _____ η ξεκούραση του Σαββατοκύριακου.

Η μεσογειακή διατροφή είναι _____ για παιδιά και εφήβους.

Κάθε κουβέντα είναι _____ όταν οι άνθρωποι δεν έχουν διάθεση να συνεννοηθούν.

Η γιαγιά μου έδωσε μια _____ συμβουλή: να μην προδίδω ποτέ τους φίλους μου.

Η _____ συνήθεια του καπνίσματος επηρεάζει αρνητικά και τους ανθρώπους που βρίσκονται κοντά στους καπνιστές.

A) ωφέλιμη αναγκαία, περιττή, χρήσιμη, βλαβερή

B) αναγκαία, ωφέλιμη, περιττή, χρήσιμη, βλαβερή

Γ) χρήσιμη, ωφέλιμη, αναγκαία, περιττή, βλαβερή

Δ) βλαβερή, αναγκαία, ωφέλιμη, περιττή, χρήσιμη

E) περιττή, χρήσιμη, βλαβερή, αναγκαία, ωφέλιμη

25. Δεν ένιωθα πολύ _____ γι' αυτό έφυγα νωρίτερα από το πάρτυ.
Καθώς κάναμε τη βόλτα μας ξεκίνησε _____ να βρέχει κι αναγκαστήκαμε να επιστρέψουμε στο σπίτι.

Πέρασα _____ στον αποκριάτικο χορό του σχολείου!
Νιώσαμε _____ αφού, ενώ περιμέναμε μια καλή θέση, ήρθαμε προτελευταίοι.
Άρχισε να συμπεριφέρεται _____ όταν αντιλήφθηκε πως καταλάβαμε το ψέμα του.

- A) παράξενα, καλά, ξαφνικά, φοβερά, εχθρικά
- B) εχθρικά, καλά, ξαφνικά, φοβερά, παράξενα
- Γ) φοβερά, καλά, ξαφνικά, παράξενα, εχθρικά
- Δ) ξαφνικά, καλά, φοβερά, παράξενα, εχθρικά
- Ε) καλά, ξαφνικά, φοβερά, παράξενα, εχθρικά

26. Είναι τόσο _____ που ξόδεψε όλα τα χρήματά του μέχρι τα μέσα του μήνα κι αναγκάστηκε να δανειστεί.

Ήταν _____ γιατί θα πήγαινε στον γιατρό κι έτσι δεν κάθισε να πιούμε καφέ.
Στα δεκαπέντε μου ήμουν αρκετά _____ για να αποφασίσω ποιο επάγγελμα θα ακολουθούσα στο μέλλον.

Ήταν τόσο _____ που έλυσε μια μαθηματική άσκηση που προοριζόταν για μεγαλύτερα παιδιά.

Ο πωλητής ήταν _____ κι έτσι προτίμησα να φύγω χωρίς να ψωνίσω από το κατάστημα.

- A) ανώριμος, επιπόλαιος, βιαστικός, έξυπνος, πειστικός
- B) επιπόλαιος, βιαστικός, ανώριμος, έξυπνος, πειστικός
- Γ) πειστικός, έξυπνος, επιπόλαιος, βιαστικός, ανώριμος
- Δ) έξυπνος, επιπόλαιος, βιαστικός, ανώριμος, πειστικός
- Ε) βιαστικός, επιπόλαιος, ανώριμος, έξυπνος, πειστικός

27. καλ___ φίλοι , κατάλληλ___ φάρμακα, διασημ___ τραγουδιστές, καθαρ___ πετσέτες, χαμηλ___ σπίτια.

A) αυ, οί, ά, α, ές B) οί, ά, οι, ές, αυ Γ) οί, α, οι, ές, ά Δ) ά, οί, α, αύ, ές Ε) αυ, οι, ά, ές, α

28. εκτιμ___ , αρκετ___ ς , καθορ___ ζω, άσπρ___ , πίστ___

A) ώ, ό, ί, η, ο B) ό, ί, η, ο, ώ Γ) ό, η, ί, ο, ώ Δ) ώ, ό, ί, ο, η Ε) ί, η, ο, ώ, ό

29. _____ τα λόγια ενός ψεύτη και τώρα νιώθουν προδομένοι.

Οι γονείς _____ τα λόγια του γιου τους ότι δεν συνέβη κάτι κακό διότι φαινόταν πολύ αναστατωμένος .

Οι αστυνομικοί _____ τον ύποπτο κι οδηγήθηκαν στην εξιχνίαση του εγκλήματος.

Οι στρατιώτες _____ να παρουσιαστούν στον διοικητή διότι τους προσέβαλε.

Οι μαθητές _____ την προσοχή τους σε αυτά που τους έλεγε ο δάσκαλος.

- A) έστρεψαν, πίστεψαν, αμφισβήτησαν, ακολούθησαν, αρνήθηκαν
- B) πίστεψαν, αρνήθηκαν, αμφισβήτησαν, ακολούθησαν, έστρεψαν
- Γ) πίστεψαν, αμφισβήτησαν, ακολούθησαν, αρνήθηκαν, έστρεψαν
- Δ) αμφισβήτησαν, πίστεψαν, ακολούθησαν, αρνήθηκαν, έστρεψαν
- Ε) ακολούθησαν, πίστεψαν, αμφισβήτησαν, έστρεψαν, αρνήθηκαν

30. _____, ας κάνουμε την προσευχή μας για να ξεκινήσουμε το μάθημα.
_____ δεν χρειάστηκε να πάρω το λεωφορείο διότι με πήρε στο σχολείο η μητέρα του φίλου μου.
Δεν επιλέξαμε αυτό τον προορισμό _____ διότι η διαδρομή μέχρι εκεί είναι πολύ κουραστική.
Είχα πολύ διάβασμα, _____ δεν βγήκα καθόλου το Σαββατοκύριακο.
_____ από μια κουραστική εβδομάδα, ακολούθησε ένα ευχάριστο Σαββατοκύριακο.
- A) Αρχικά, Τελικά, κυρίως, έτσι, Έπειτα
B) κυρίως, Αρχικά, Τελικά, έτσι, Έπειτα
Γ) έτσι, Έπειτα, Τελικά, κυρίως, Αρχικά
Δ) Έπειτα, Αρχικά, Τελικά, κυρίως, έτσι
E) Τελικά, κυρίως, έτσι, Έπειτα, Αρχικά